

РУСЛАН

Передплата
на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:
на цілий рік . . . . 20 кор.
на пів року . . . . 10 кор.
на чверть року . . . . 5 кор.
на місяць . . . . 1-70 кор.

За границею:
на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі числа по 16 сот.

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділя і руских свят о 5½ год. пополудни.

Редация, администрация і експедиция «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровского (Хорунщини). Експедиция місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациі неопечатані вільні від порта. — Оголошеня авчашні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

Гроза бюджетового недобору.

(X) Австрійський парламентаризм похожий на зовсім вияловилу ниву. Скоро її добре не погноїш, не вродить нічого. Се помічене зробив др. Кербер і питомою єму методою господарскою довів раду державну до плодності. Ріжниця між нивою а радою державною є та, що в сій останній тим навозом є гроші. В бюджетовій розправі зазначив міністер скарбу др. Бем-Баверк, що сповненє всіх домагань предложених в бюджетовій комісії виносило би кругло 400 мільонів корон. Дочисливши до того для сеї парламентарної меліорациі вчасти вже видані, вчасти призначені вже суми одного мільярда і 200 мільонів корон, то се далеко перевищить суму півтора мільярда корон, як так дальше піде, то державний довг має всякі вигляди до значного зросту.

Причиною такого зросту видатків є властиво національні спори. То, чого один домагає ся, мусить і иньший дістати, а як один чого не дістане, то не можна сего і другому дати. Альпейські краї дістали зелізниці, отже судетські і карпатські краї мусіли дістати водні дороги. Тепер хоче Прага мати підмогу на переведенє асанациі міста, отже й иньші головні міста домагають ся того самого. Посли хотять повелічати ся тим, що щось для свого повіту зробили, і з того вироджує змаганє до окремих користий, до яких треба зачислити вже відоме нагле внесенє сторонництва німецьких людовців. Своім наглим внесенєм хотіли німецькі людовці показати правительству, що они ще не забули обструкційної методи, а се внесенє довело до одноголосної ухвали, щоби правительството предложило відповідний закон; отже з того видно, що рада державна має замір над таким законом радити і єго ухвалити і зовсім не думає умирати.

Живо розбуджений націоналізм, який завдає стільки клопоту мішаним державам і краям, став отже могутною понукою економічної роботи. Найліпшим виходом отже було би економічні і національні розбіжні сили з'єдинити і запрягти до одної ціли, і у нас іде до того. Лише один насуває ся великий сумнів, чи для розвязки сего питання вистарчать материяльні засоби. Міністра скарбу поставлено перед такими видатками, які переходять навіть дуже буйну уяву.

Для того він з легкою іронією замітив, що не противить ся ніякому домаганню послів, наколи они обдумують заразом і потрібне в бюджеті покритє сих видатків. Посли знов думають, що міністер скарбу має на те касові засоби і монетарний зиск і для того на їх думку сими активами належало би заспокоїти ім домаганя. Тим способом отже у внутрішній політиці дійшло в Австрії знов до тої методи, що для виходу з політичних і національних клопотів треба робити значні уступки фінансові. В Австрії отже не приступлено до рішеня конституційного питання відповідно природним обставинам держави і

країв, але вступлено на дорогу торгів. Але сі торги загрожують австрійському скарбови, а рівновага бюджетова, яку з таким трудом і з такою натугою податкової сили заведемо за міністерства Тафого-Дунаєвского, може бути тепер знов поважно захитана. Нічого дивного, що міністер скарбу дрозить перед новим недобором. А вся та гроза походить звідси, що правительството не має відваги приступити до переведеня відповідної справедливої зміни конституції, а передовсім не хоче октроювати нового регуляміну для ради державної, який положив би кінець обструкційним змаганям раз на все.

Схизма.

Хід нарад американських Русинів в церковних справах подає «Свобода» дальше:

Ранішнє засіданє почало ся о 8. годині рано дня 26. марця. О Іван Констанкевич розпочав збори молитвою до св. Духа, почім вибраний на вечірнім засіданню уряд а також присутні священники і делегати заняли свої місця. (З делегатів прийшли рано ще одні, — п. Михайл Грацон, делегат братства св. Йоана Хрестителя в Микіспорт, Па. Два священники, котрі певно мали прибути, не явили ся, бо були перешкоджені).

Перший забрав слово о. Бончевский. Він пригадав коротко важніші факти з історії рускої церкви взагалі та обговорив положенє рускої церкви в Америці. Три річи вказав він, які причиняли ся до сумного положеня рускої церкви в Америці, а іменно:

- 1) римо-католицка церков;
- 2) російска державна церков (царославна);
- 3) байдужність самих Русинів тутешних і старо-краєвих.

Римо-католицка церков вже від самого початку, коли Русини стали приїздити до Америки, кидала їм колоди під ноги.

Перший руский священник в Америці був виклятий через те, що був жонатий та що заходив ся коло зорганізованя Русинів, котрі доси мусіли належати до католицких костелів і католицким попам дорого оплачувати ся. За шлюби приміром мусіли нераз Русини платити католицким попам по 25—30 доларів! За впливом тутешних католицких попів і біскуів Рим вборонив митрополитови галицкому висилати до Америки жонатих попів, в наслідок чого о. Волянський зістав відкликаний до краю, а з Галичини висилано до Америки лиш нежонатих священників. Розпорядженє се мало на ціли скорє златиньченє Русинів американських, бо-ж кождому відомо, що в старім краю нежонатих руских священників нема, значить, що Русини американські не можуть дістати нежонатих руских священників, мусіли би удавати ся в потреби до священників латинських, а через те поволі і златиньчити ся.

Згаданє розпорядженє і нині еще не відкликанє і має свою «силу» — а що з угорської сторони приходять сюди жонаті священники, то се діє ся неправно і можливе тільки тому, що їх єпископи дивлять ся на цілу справу скрізь пальці. Найчастійше діє ся оно так, що угорський цп бере у єпископа відпустку для пора-

тованя здоровля, ну і іде до Америки, а звідси пише, що тут люди єго доконче хотять задержати, що сего вимагає спасеніє їх душ і т. п. і т. п. В той спосіб приміром о. Лавришин з Шенандору ратує своє здоровлє уже много літ, а подібно роблять і другі. Опієля видав Рим, а властиво «Пропаганда» для розширеня віри розпорядженє, в силу котрого відобрано всяке право митрополитови і другим єпископам над американськими Русинами, а тутешним священникам остро приказано піддати ся тутешним латинським єпископам. Наслідок сего розпорядженя такий, що если в котрій місцевості в Америці Русини хотять будувати церков або дістати руского священника, то (если хотять слухати сего розпорядженя), мусять просити о тоє тутешного латинського єпископа. Латинський єпископ має (если іде о священника) писати до Риму до «Пропаганди» для розширеня віри, а «Пропаганда» до митрополита. Отже після тепер обовязуючих розпоряджень з Риму, руский священник міг би дістати ся до Америки лиш тоді, коли сего зажадають і на се годять ся тутешні латинські єпископи і Рим, а аж відтак митрополит. Є еще много других розпоряджень з Риму дотичаючих американських Русинів, а всі они показують, що Рим хоче, щоби Русини-Американці були піддані тутешним латинським, та чим скорше златиньчили ся. Вправді Рим оправдує себе тим, що тут нема нашого єпископа, отже Русини яко греко-католики мусять належати під римо-католицких біскуів. Однак сей аргумент не стоить нічого. Ми знаємо, що Рим дає єпископів католикам навіть там, де нема ані десятої часті того числа вірних, що є тут Русинів, знаємо і те, що Рим ніколи римо-католиків ані їх попів не дає під власть греко-католицких єпископів, хоч ті мешкають в їх єпархіях. Вкінці бачимо, що Рим хотів би, щоби Русини в Америці не мали навіть своїх священників не то свого єпископа, а з наших священників тільки тих уважає за «добрих», котрі піддали ся латинським біскупам і позаписували на них рускі церкви.

Дехто складає вину нашого упослідженя виключно на Поляків. Се може бути правдою хиба в Галичині, але не в Америці. Виною тут є політика римської церкви зглядом греко-католиків. Аджеж в Сполучених Державах католицкі єпископи, що виклинали і виклинують наших священників та ставляють до них всякі дивоглядні жаданя, або не хотять узнавати наших прав, се не Поляки, але Айриші. В Канаді також не Поляки, а французські католики хотіли б панувати над Русинами. А в Бразилії, де навіть таким ревним греко-католикам як реформовані Базуїтами Василянє не дозволяють їздити по руских кольоніях і сповняти духовних треб — католицизм представляють також не Поляки, але Бразилійці. З сказаного виходить, що лиш політика Риму зглядом Русинів є тому причиною, а політика Риму зглядом нас буде всегда однакова, як довго «унія» буде уважати ся за злуку не рівного з рівним, азе за та таку злуку двох, де один має всьо слухати а другий розказувати. Проте нашим обовязком є запротестувати против кривд дізнаваних зі сторони Риму і єго представителів, протестувати против всіх кривдячих нас розпоряджень, бо в протавнім разі, коли будем мовчати, значить, що на все годимо ся і се буде колісь доказом в руках католиків против нас.

На кінці перечитано ще 11 привітних писем і телеграм, які назвали на з'їзд.

(Дальше буде).

Державна рада.

Вчорашнє засіданє почалось о год. 4. пополудни.

По відчитаню внесень та інтерпеляцій, міністер скарбу предложив замкнене державних рахунків за 1900. рік. Відтак докрано вибір одного члена прасової комісії і приступлено з дневного порядку до дальшої бюджетової дискусії в обсягу

бюджету міністерства скарбу.

Пос. Скедль заявляє в своїй промові, що буковинські Німці свідомі своєї тісної звязи з рештою Німців на заході держави і жалуюсь, що правительството уопсліджує Буковину.

Пос. Кафтагн полемізує з Прадем що-до субвенції для міста Праги. Нехай Німці дадуть Чехам сю політичну незалежність, яка їм правно належить ся на підставі трактатів, запевнених династиею, то Чехи покрийють дома самі всі свої потреби, та ще і прийдуть може з підмогою біднійшим краям. Але супротив теперішних обставин, колиб відкинено субвенцію для Праги, то заступники чеського народу вже знали-б, чого мають надіятись від сеї палати і держави.

Пос. Бик зазначає, що хотий через признанє краям участі в особисто-доходовім податку і горівчанім зроблено дещо для країв, але сего за мало. Найбогатіший і найбільший край: Чехи і Галичина суть у фінансових клопотах. Міста стали нині не осередком богатств, але осередком нужди. Дуже пригнітає їх поручений обсяг ділани. Львівський магістрат полагає жує звиш 80% справ з порученого обсягу, а тільки 18% до 20% своїх власних справ. Львівське староство не має навіть половини сих аґенд. Надто ростуть видатки на шкільні, санациїні і гуманітарні цілі. Додатки до податків ростуть в нескінченість. Тепер вже виносять они 57% домово-чиншового податку. Тому треба би прийти містови в поміч. Відень одержав 100 мільонів і різні привілеї. Для Праги субвенція є також зовсім оправдана. Львів потребує 2 мільони корон на регуляцію і 10 мільонів корон на дальшу каналізацію. Дальше обговорює бесідник фінансові відносини міста Кракова, який потребує 20 мільонів корон на інвестиції і для обох міст жадає державної субвенції.

На сїм замкнено засіданє. Слідуюче нині о 10. год. рано.

НОВИНКИ.

— Календар. В середу: гр.-кат. Терентія; рим.-кат. Войтїха. — В четвер: гр.-кат. Антипи; рим.-кат. Георгія.

— 3 Бродів пишуть нам: Подав недавно Kurjer Lwowski в кореспонденції свого брідського жидка-сотрудника вість, що брідські народовці-Русини роблять сецесию з «Русскої Беседи» і закладають нове руське казино «Основа». Для близшої інформації загалу на разі скажемо лише, що хочби навіть руське казино «Основа» в Бродях повстало, то не було-б воно другим руським казино, але першим, бо «Русская Беседа», як се факти останних часів задокументували, є казино російським, отже таксамо не руським, як інші брідські казино — польські і жидівські. Відки-ж мали-б у російським казино знайти руські народовці, що мали-б робити сецесию?..

— 3 тов-а «Українська Громада в Празі». На надзвичайних загальних зборах товариства дня 15. с. м. вибрано в місце уступивших членів виділу: головою т. Льва Ганкевича; містоголовою т. М. Січинського; заступником виділового О. Бойцуна, другим членом конгр. ком. т. І. Строцького. В товаристві завязав ся «Научний Кружок», якого головою вибрано т. М. Лаврова, а секретарем т. Б. Бучинського. Перший відчит відбув ся дня 18. с. м. Дальші відчити заповіжені.

— Замкнене рахунків дяківської лотерії — як оповіщує о. Дян. Тавякевич — довершене на засіданю комітету 17-го с. м. виказало чистий дохід в сумі 19.905 К 75 сот. Сей дохід розділено межі товариства дяківські так, що з повисшої суми відраховано для поодиноких товариств їх спеціальні належності: для львівської дицезії 205 К (звороті 200 К передатку на друг лосів і датки коронові від дяків 5 корон), для перемискої 207 К (передаток на друг лосів 200 кор. датки від дяків 7 корон), для станіславської дицезії 1027 (передаток на друг лосів 200 К за образ Воскресеня Лазаря 700 К, датки від дяків 27 К і даток від гр. Каз. Шентицького 100 К), — разом 1439 К, а оставшу суму 18.466 К 75 с. розділено після пропорції для перемискої дицезії — 45% — 8310 К 4 сот., для львівської 42% — 7756 К 3 сот., — для станіславської — 13% — 2400 К 68 сот., — так що разом з повисшими спеціальними належностями припало: для перемиского Товариства 8517 К 4 с., для львівського 7961 К 3 с., для станіславського 3427 К 78 с. Ті суми будуть вислані виділам п. В. Наґрням, по надісланю ему прийатої на засіданю виділу декларації, що повисші гроші будуть ужиті яко зелізняй фонд для сталой самопомочи дяків на вічні часи, після норм, які на найблизших загальних зборах зістануть прийняті в такій локації (чи то готівці), за якою Виділ заявить ся. Речинець на се назначено до 15 мая с. р.

— 3 Коломиї. Порядок богослужень в страстній тижни і в празник Христового Воскресенія: Четвер дня 24. цвітня: о 9. год. рано Литурґія св. Вас. В. з Вечернею; о 6. год. пополудни

Страстна Утрєня. Пятниця дня 25. цвітня: о 9. год. рано Часи Царські; о 3. год. пополудни Вечерня Страстна, потім обхід з Найсв. Тайнами — положене Плащениці до гробу і проповідь; о 7. год. вечером Утрєня надгробна. Субота дня 26. о 8. год. рано Литурґія св. Вас. В. з Вечернею. Неділя дня 27. цвітня: о 4. год. рано Полунощниця надгробна потім Утрєня воскресна з обходом; о год. 1/2 8. торжественна Служба Божя; о 4. год. пополудни вечерня з проповідю, суплікація і мироване. Понеділок світлий дня 28. цвітня: о 6. год. рано Утрєня, читана св. Литурґія; о 7. год. рано читана св. Литурґія; о 9. год. рано читана св. Литурґія; о 10. год. рано сьпівана Служба Божя з проповідю; о 4. год. пополудни Вечерня з суплікацією. Вторник світлий дня 29. цвітня: о 6. год. рано Утрєня, читана Служба Божя; о 7. год. рано читана Служба Божя; о 9. год. рано читана Служба Божя; о 10. год. Служба Божя сьпівана з проповідю, потім процесіональний похід на цвинтар руский. — Увага: В тім дни відправить ся також ціле Богослуженє ранне в церкві; Монастирський на передмістю Надвірнянським; початок о 7. год. рано. Пополудни в церкві мійській. О 4 1/2 год. Вечерня з суплікацією.

— Анкета руско-народних товариств — як доносить «Діло» — постановила скликати на день 6. (19.) мая, на год. 6, в льокалі тов. «Січ» (Ринок 10), довірочні збори з цілого краю для наради над піднесенню гадкою заснованя приватного руского університету через субскрипцію, й проєктів, які в звязку з нею винули — як заснованє фонда для приготавленя й піддержаня руских доцентів, для запомоги академікам, фонда шкільного і т. п. На сю нараду має ся запросити всіх видійших людей з краю і зі Львова. За анкету підписані на запросина делегати Товариств, а то: о. В. Гавицький, М. Грушевський, др. К. Левицький, др. І. Франко. — Особи, які хотіли-б дістати запрошенє на сі збори, звольять зголосити ся до редакції «Діла».

— В скільській Верховині, як ми вже доносили, падав на Благовіщенє дощ і сніг. Старі люди віщували, що так само буде падати сніг на жидівські свята та що рускі свята будуть холодні і зі снігом. Перший день жидівських свят приніє справді сніг, побачимо, чи і на рускі свята буде те саме.

— Еміґраційна агітація ширить ся в Гусятинціні і як доносять польські газети, багато людей вибирає ся звідтам до Канади. Кажуть, що найбільше зворохобили людей до виходу листи, прислані з Канади від людей, що вже давніше туди вишли. Але то невна річ, що ті листи розсилають по краю агенти і даятого було би найліпше не слухати ніколи і не дати ся намовити до еміґрації. Але хто вже такий дурний, що готов всему повірити, то нехай бодай на стілько має розуму, щоби не пустив ґрунт в зовсім чужі руки, щоби коли сьвіт і люди навчать его розуму, а він верне з торбами назад в рідну сторону, мав бодай де притудити ся.

— Еміґрація з Угорщини. За послідних 4 місяці веміґрувало з північних комітатів Угорщини до Америки поверх 15 тисяч людей. Найбільше еміґрують з абавського, шарського, зєм-

17)

ОЛЕКСА КУЗЬМА.

ДИВАК.

(Конець).

Скорим рухом зняв із себе ремінний пасок, зробив петлю, а другий конець привязав до галузи.

Дивно, який він спокійний... Ані знаку якоїсь тривоги, якогось жалю, якоїсь туги. Ну, нарешті добив ся до горячо бажаної мети, взніє ся до найвисшого совершенства. Поконав себе сам-го! Вправді серце тінаєсь швидше, кров шумить у висках голоснійше, але се лиш дрібні останки з давного Дакевича...

Підскочив, зачепив ся одвою рукою о галузь і баламкаючи у воздуху ногами, закладав з диким посміхом на шию петлю...

Але не заложив, — рука не дописала.

Мозок розказував: так! а інстинкт самоохоронний говорив несміло, тихо: ні...

Далі й друга рука зімліла і Дакевич радне-рад скочив на землю.

Конець глупій комедії! Завтра скоросьвіт піде на поліцію і зголосить ся добровільно.

Ледви доплутав ся до недалекої будки і упав на камінну лавку.

О, гірка іронія сьвіта, яку марну судьбу зготовила ти йому! Всі таємні, злові силі виховали його духа гордим, грізним, могучим. І ви-

правили його в далеку дорогу до цілі неясної, неосяжної. І веліли йому любити сірі облака, пелурій сумерк, холодну слоту, а на поживу давали лише жовч та отрую. А він безумний повірив в свою місію, змагав без ушну тернистими шляхами мрій, сліз та розпукки, підносив бунт против цілого сьвіта та самого себе, аж поки безсильний в своїй потузі, хорий в своїй енергії, розсаджений напором власних бажань, покоровив ся соромно перед своїми переможцями. Тепер скомлить як собака в поросі перед нагаєм свого пана та жде, коли «рука справедливости» зробить з ним порядок...

Ще ніколи не гордив собою більше, як в сій хвили.

Підобгав під себе ноги, руки встромив у рукави і скулив ся у двоє. Бажав стягнути ся в як найменший клубок, щоб органічне тепло улітало в найменшій скількості.

Проклята стужа. Ноги задубіли, пальці в руках стали мертвими кілками. Мороз протискаєть ся крізь витерту, тонку одежину, проникає тіло всіма його порами, шибєє по костех, свище вихром в його холодній, пустій душі. А в колїна як ломить! Ох, як скажено ломить!

Тимчасом вітер бурчить горою як медвідь, що з димлячою пацою садить на свого противника. Деревя ломлять ся в тріски та хмарами несуть ся у безвісти. Клекіт, лопіт, скрипіт... Всі сили природи зводять бій. А понад все роздаєть ся грізний, протяжний буркіт, що хвилями вибухає невольним витем мільонів голодних собак, хвилями переминаєть ся в глухі,

підземні зойки заспаних лявіною людей, то знов переходить в переразливе зіванє смерти, змудженої довгим дожданєм своєї жертви.

Нагло сухий шорох прорізав воздух, зарохотів різко немов кістяками... Так, кожде дерево, кожда галузь має свого висільника, що споконвіку рад дістати натягненими ногами до землі, та не може... А поміж деревами товчуть ся гамірно дивовижні потвори, калатають кістяками об нагі галузи... Он, чути лопіт кожаних крил! Виразно щось шурнуло о дах будки... Траас!... Заломив ся вершок дерева і перед будкою розсипав ся висільник. Звайшов врешті сю землю, на якій так довго бажав опори, знайшов по невчасі. З нього зостали ся лиш дрібні кости...

Пекольний регіт загремів у вселенній. Страшний рик, а такий сичливий, як останній визів конаючого вола, якому прорізано косою горло...

Кругом розсипаного кістяка заметушив ся скажений танець... Лиликоваті потвори закружили як нетлі докола сьвітла. Збиті в суміш, стовплені як саранча стрїляли крутою хуртовиною під хмари, підняли горі розсипаного висільника та рознесли його сьвітами...

Таррах, таррах! — лопають прочі нещасливці собою об галузи... І вони раді визволити ся з вічного ветряваня між небом а землею та хоч розсіяні по всіх усюдах, спочити вкінці в поросі, з якого повстали...

Таррах, таррах!

Дакевич не вїрив в ніяке страхіте, а проте несказаний лєк не дав йому ворухнути пальцем. Досвід житєвий, наукове пізнанє природи по-

пливського і мармарошеского комітату (розуміє ся, без паспортів). Правительство чимало лякає ся сего руху, але не всилі его задержати.

— **Поворот з Італії.** На днях повернув до Станиславова гімн. проф. др. Миколай Сабат з 5 своїми учениками, з якими вибрав ся був до Італії і там звідів Рим, Неаполь і Помпею.

— **Крадіжки в бібліотеці** львівського університету допустили ся вчора невисліджені доси злодії. Влізли вкном до читальні і забрали з шуфляд всю готівку — 11 К.

— **Романтична подія.** Польські часописи нотують поголоску про утечу дочки одного з львівських почтових урядників з тевором львівської опери п. Джевцьким. Молода пара утікла до Петербурга.

— **Стан засівів в Австрії** в половині цвітня в ось такий: Озимина успішно перезимувала і добре розвиває ся. Жито представляє ся ліпше як шпінниця. Ріпак перебув зиму без шкоди і розвиває ся гарно. Ярі засіви задля наглої зміни температури в другій половині марца перервано і покінчено аж в початках цвітня.

— **Революційний настрій в російській армії.** До берлінських часописів доносять, що в Тулі цілий полк гренадирів виповів послух старшині. Рівнож і в одному драгонському полку в Москві случаи несубординації на тлі випадків посліdnих часів ставали так часті, що полк сей розділено і порозкидано по різних місцевостях.

— **Добра Букіану,** товмацкого повіта, набув на ліцитації о. Войнароский з наміром їх розпарцелювати. Однак по знесеню першої ліцитації апелляційним судом, прийшло до другої ліцитації, на якій набув Букіану п. Мацей Белоховский за ціну 159.000 К. О. Войнароский в виду піднесеної ціни мусів уступити.

— **Ордер ім. королевої Драги.** Сербський король Александер утворив ордер імені своєї жени Драги. Се медаль золотий або срібний з погрудем Драги і призначений для женщин за прислуги для династії або держави.

— **Перехід сербської королевої Наталії** на католицизм приняла праса в Сербії рівнодушно, бо лише коротко зазначила сам факт. Зате король Александер глибоко тронутий сею вістю мав заявити: „Є се посліdnий акт довгої і прикрої драми в моїй родині: тепер не маю матери; не хочу її більше бачити.“

— **Правдомовність Американи.** Один судія в Чикаго заявив раз, що не може прийняти в якійсь там справі доказу правди, тому, що той доказ опирає ся виключно на зізнаннях женщины яко свідків, котрим не все вірити можна. Они, що правда, мають щирий намір розповісти правду, але то, що розкажуть, ріжнить ся о ціле небо від правди.

— **Жертви катастрофи в Шемасі.** Після посліdnого звіту о катастрофі в Шемасі згнуло там підчас землетрясеня в самім місті 914 людей а в сусідних 86; отже кругло тисячка людей.

— **На Филиппінах** страшно лютує холера. До дня 4. с. м. начислено 172 случаи занедужання, з яких 134 скінчило ся смертю. Власти роблять, що можуть, аби пошесть не ширпла ся;

так дарма. Страшний гість розгощує ся чим раз більше, переносить ся з місця на місце і грозить страшними наслідками. Здаєсь иноді, начеб она хотіла сказати: „Ме е не збудете ся так скоро, бо ту моя вітчизна, а я друг знищення, приятель війни.“

— **Африканські слоні,** мимо заборони польовання на них, вигибають в наглім темні, розуміє ся, від куль жадних зарібку торговців «слонової кости». Досить сказати, що нераз один тільки парохід вивозить до Європи 40—50 тон слоненого зуба, на що треба забити около 2.000 слонів. Коли так дальше піде, африканський слонь стане сотворінєм мізейним. А шкода би було, бо африканський слонь не менше понятливий від індійського і дав би ся освоїти, і яко вичний та потяговий звір дав би ся ужити замість коня, що в горячій підсою за мало видержалий.

— **Вісти з перемискої епархії.** Новопоставлені пресвітери одержали отсі посади: Теофан Величко сотруд в Оровім, Ів. Скубаш в Никловичах, Ів. Ключас в Самборі, Дм. Городиский в Вільхах мазов., Мір. Устияновский в Іздебках, Пав. Гаранжа в Тарнаві дек. добромилського а Інок. Рудавский завідательство в Гвнлії. Крилошанські відзначеня одержали оо.: Ів. Костецкий, професор при IV гімназії у Львові, іменованій заразом совітником еп. Консистої і Йос. Крушинський, парох в Сельсках. О. Н. Лопатяк одержав завідательство в Кречовичах, Мих. Гробельский сотруд. в Плескім ад Чахівка. Канонічну інституцію одержали оо.: М. Антоневич на Шумяч, Ів. Сенета на Розбір округлий, Ст. Сапун на Стенятин. — Завідательство в Переспі одержав о. В. Смолінський. — Дійсним катехитом при народн. школах жін. віділових в Сяноці іменованій о. Йос. Сикиринський; увільнено від конк. іспиту о. К. Винницкого. — Вис. правительство дало на дотацію річних 600 К для сотрудника в Далівій на один рік, а продовжило таку дотацію для сотрудника в Блажові. — На конкурсе з речинцем до 15. червня 1902. р. виставлені слідуєчі парохії: Ветлина, Криве коло Тисної, Яворець, Горянка надана приватного і Рябе балигор. дек. право патроната почиває: Ждиня, дек. бісшого, Ростайне дек. дукляньского надана приватного, Дієстрик дубовий, дек. жукотинського, право патроната почиває; Береги горішні дек. затваричького, Дубровка і Гориді дек. канчуцького надана приватного; Близянка дек. коросняньского право патроната почиває і Чорноріки тогож дек. надана прив.; Бенькова Вишня і Михалевичі дек. комари. надана приватного; Мігова, дек. добром. надана камерального; Лубна дек. бірч, Лужок долішній дек. мокрянського, Арламівска воля дек. Мостиського, Оленичка Воля дек. олен., всі надана приватного; Ковотопи дек. варяжского і Білич горішній дек. старосамб. право патроната почиває; Загіре дек. вільховецького. Дошниця дек. дукляньского, Мацьковичі дек. перемиско-заміскогд, Крамарівна дек. порох., Тартаків дек. сокальск., Добрани дек. судово-вишні., Свидник дек. старосамб., Яжів старий і Любнін дек. яворівского, Полквін дек. ярослав., Яворник і Ясіль

дек. яслиского, Лопінка дек. балигородского — всі надана приватного. — Конкурсе на II пропо-відника при катедральній церкві в Перемишлі розписаний з речинцем до 6. мая с. р.

— **Родимці! Памятайте на фонд будови приватних гімназій!**

Посмертна оповідка.

Др. Юліан Грушкевич, лікар міський і земліничий в Приедорі, в Босні, помер дня 16. с. м., в 47. році житя. — В. с. п.

Ольга Левица, дочка комісара магістрату, померла у Львові дня 21. с. м. В. с. п.

Радослав Дольницький, гімназіяльний ученик з Сянока, помер у Львові в 18. році житя. В. с. п.

Наука, штука, література.

— *Сильвестер Яричівський:* **Небесні сьпівці,** драматична алегорія, відіграна дня 13. IV. 1902. року в ХІІ роковини смерті Тараса Шевченка, вихованцями «Руского Інститута для дівчат у Перемишлі». Музика: Ромуальда Зарицького. Чистий дохід призначений на побільшене бібліотеки «Р. І. д. д. у П.» Перемишль. З печатні Йосифа Стифіого, 1902. Накладом Автора. Стор. 16, 8^о.

— **Учитель ч. 8,** з дня 20. цвітня 1902. Зміст: Письмо перше а нині. — Фонетичний і психічний розвій мови. — Про вихованє. — Бібліотеки і читальні для дітей. — «Шкільна Поміч» в Коломиї. — В справі віділових шкіл. — З нашого шкільного письменства. — Наука, штука і література.

— **Дзвінок ч. 8,** з дня 20. цвітня 1902 містить: «Христос воскрес!» Володимира І. Масляка. — Дві могили (далі). — Добре імя, оповіданє Е. Ярошинської. — «Христос воскрес!» ілюстрація. — Морквяний воляк, Олена Пчілки. — Із цикло «в дорогу», Уляна Кравченко. — Маленький граф (конець). — Дрібно.

Телеграми.

Білгород, 22. цвітня. В справі замаху стану Алявантіча в Шабод, обжаловано 45 осіб. Судова розправа відбуде ся небавом.

Будапешт, 22. цвітня. Президент міністрів др. Кербер і мін. Каль відіхали вчора вечером до Відня.

казали ся марницею супроти якогось елементарного, трівожного жаху дитини, для якої найзвичайніший, денний сьвіт перетворюєт ся в сумерках ночи у таємне, дивовижне царство злобних духів.

І він свідв як скаменілий, глядячи широкими очима в темряву, що роїлась фантастичними тінями. Ждав, коли до його будки загощать якісь мари та запросять його між себе, там між галузи... О, бо він вже звідси не вийде, він вже певний мешканець їх сьвіта...

— Ходи, ходи!

Втискаєт ся в сам кут будки, стягаєт ся в ще меньший клубок, а голова іжить ся твердою щетиною. Очи мало не вискочать з орбіт, жахливо глядять в страшну пільму. А уха все чують виразно тупе, ідке:

— Ходи, ходи!

Прижмурює очи, голову втискає між рамена, причаює віддих... Ухо то одно, то друге притулює до рамени, але воно прокляте заєдно чує ритмічне:

— Ходи, ходи!

Завмирає... Стужа, пільма, буря для нього не єствують... Він сидить як кусень брили, знадобленої лише одним зміслом — слухом, до якого доходить все слабше, тихше:

— Ходи, ходи!

І ось повзе до нього безпощадна конечність, його невиключне призначенє... Як гігантчна морска пажига суне з широко роззівленим ротом, обнимає його безчисленними раменами, притискає корчливо до свого холодного толуба та запаморочує пекучими, ідкими жгучками...

Він і не пручаєт ся проти неї довго. Його тіло онадає безсилно, хляне, потахає... І вхолонув його огидне призначенє на дно свого ненаситного жолудка, а вслід за ним погібає на віки память його кривд та мук, докорів, жалю та глухої апатії...

* * *

В ранці-рано головою аляєю Високого Замку задуdiv чорний віз ратункової стації. Візник тріскав нетерпеливо з батога та лихо-словив на весь голос людину, задля якої мусів з кінями тарабанити ся по горах, по вертепах, серед снігу, що унав сеї ночи трохи не по коліна. Не меньш злющо були настроєні лікар та два його помічники, студенти медицини. Сидячи в путрі воза, гляділи крізь віконце на глибокі борозни, які лишали по собі в мягкому снігу колеса, і мовчали. Якесь кисле роздразненє відняло їм всяку охоту до розмови.

Врешті віз задержав ся.

— А бодай би ти на другім сьвітї ще раз повісив ся... — пробурмотів один медик, вилазячи нерадо з воза. Важко було йому бродити в холодному снігу та набавляти ся неминучого катару задля якогось там бродяги.

Перед будкою стояв огорожник та ще кількоро людей.

— Ну, жє ще? — кликнув лікар сердито, виставивши лише голову з воза.

— Ого!

Огорожник махнув рукою.

— То якого дідька по нас телефонували!

Не ліпше було відразу завідомити шпиталь, щоб забрав собі трупа до кістниці?

— Га... хто там знов, що й куди?

Лікар закуриє собі папіроску, а тимчасом оба медики скочили до будки.

— Очевидно... Дакевич!...

— Хто се, Сьвітлик?

— Ах, мій товариш... правник...

Довгу хвилию не могли добути із себе слова. Гляділи напів здивовані, напів зворушені на скорченого в кружок трупа, з втолоченою між рамена головою, з викривленим болісно лицем та витріщеними в найвишнім перестрашу очима... Ноги підобгані по турецьки, руки повивхані в рукави...

— Замерз... бідак... — сказав потрясеній до глибини душі товариш Сьвітлика і відвернув ся.

Але Сьвітлик не міг прямо відорвати очий від мертвяка, що як іронія над цілим сьвітом, як невольна алегорія кривди до неба о мєсть звиваючої, як страшний докір совісти, лежав на камінній лавці, грізний, байдужний, спокійний...

Понура трагедія молодечого духа...

Та хто й зрозуміє?...

Бо от Сьвітлик, той сьвідок розлучних вчинків Дакевича в останньому тижні, заключив вкінці вправді сумно, але немов виясняючи щось дуже природного:

— Дивак...

